

Čís. 14731.

K § 1409 obč. zák.

Převzetím podle § 1409 obč. zák. rozumí se, že přejímatel nabyt jím práv k převzatému jmění nebo části jeho, které vylučují, aby věřitel proti předavateli (dlužníku) mohl uspokojiti svou pohledávku z převzatého majetku.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1935, Rv I 2669/33.)

Žalovaný převzal rukojemství ve vyrovnacím řízení o jmění úpadce Karla E-a, k němuž žalobkyně přihlásila svoji pohledávku v určité částce a zaručil se za 80% vyrovnací kvoty jako rukojmí a plátce. Vyrovnání bylo potvrzeno na 50%. Podle přednesu žalobkyně převzal žalovaný ekvivalentem za toto rukojmí závod úpadcův s veškerými aktivy a zbytkovým skladem. Titulem tohoto převzetí byla kupní smlouva. Vyrovnací kvota plně zaplacená nebyla, nýbrž jen 8 splátek, takže žalovaný, který závod firmy převzal, ručí za všechny závazky váznoucí na jmění závodu. Prvý soud uznal podle žaloby. Důvody: Žalovaný jako blízký příbuzný úpadce Karla E-a (§ 35 konk. ř.) převzal po uzavřeném vyrovnání podle vlastního tvrzení značné množství bot. Tím, že bude moci v obchodě vystupovati jako prodavač, dal jasně najevo, že přebírá závod úpadcův a to tak, jak jest, se všemi aktivy a pasivy, takže v tomto případě skutečně šlo o převzetí obchodu ve smyslu § 1409 o. obč. zák., nehledíc ani k tomu, že žalovaný nakládal se závodem jako s vlastním. Nezáleží vůbec na tom, zda byl obchod dále veden pod touž nebo jinou firmou. Poněvadž žalovaný jako blízký příbuzný úpadcův převzal obchod, ručí i za dluhy úpadcovy, leda že by prokázal, že o dluhích nevěděl, ani věděti nemusel (rozh. čís. 3389 sb. n. s.). To žalovaný neprokázal. Proto vztahuje se na něj i ustanovení § 187 III dílčí novely. Odvolací soud nevyhověl odvolání. Z důvodů: Prvý soud správně rozhodl použitím předpisu § 1409 obč. zák., neboť šlo o podstatu majetkovou, totiž o veškeré zboží, které zbylo z vyrovnání Karla E-a. Toto zboží převzal a na sebe převedl žalovaný. Zboží to ovšem původně koupeno bylo jak žalovaným tak Josefem K-a, ale pak se souhlasem Josefa K., který též dal i v zastoupení Jany E-ové, převzal toto zboží žalovaný a to se závazkem, že ze zboží tohoto placeny budou vyrovnací kvoty a tedy kvota připadající na Josefa K-a a Janu E-ovou, kteří se stejně jako žalovaný za vyrovnání zaručili.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ustanovení § 1409 obč. zák. jest vybudováno na zásadě, že dlužníková aktiva jsou zárukou, že dlužník bude s to, aby dluhy zaplatil; převzeme-li někdo od dlužníka aktiva, ale ponechá-li zaplacení dluhů jemu, mohou tím býti snadno ohroženy nároky věřitelů, kteří při poskytování úvěru spoléhali na dlužníková aktiva. Vyžaduje proto bezpečnost úvěru,

aby se věřitelé mohli hojiti také na přejímateli aktiv. Zásada ta platí nejen při převzetí celého jmění, nýbrž i při převzetí takové jeho části, která o sobě tvoří hospodářský soubor majetkový. Žalovaný převzal veškerý sklad zboží »starého«, to jest zboží, které měl Karel E. až do zahájení vyrovnacího řízení, a tvořil proto tento sklad zboží samostatnou jednotku majetkovou. Převzetím podle § 1409 obč. zák. se rozumí, že přejímatel nabyt jím takových práv k převzatému jmění nebo části jeho, která vylučují, aby věřitel proti předavateli (dlužníku) mohl z převzatého majetku uspokojiti svou pohledávku. Musí tudíž jíti pravidelně o zcizení, jak zdůrazňují i materialie III. dílčí novely k obč. zák. str. 422, 423. Žalovaný koupil společně s Josefem K. a Janou K. sklad starého zboží za to, že zaplatil za dlužníka Karla E. na pátou vyrovnací kvotu jako vyrovnací rukojmí 5000 Kč, a žalovaný sám připustil, že koupil větší partii zboží. A bylo-li zjištěno, že koupené zboží, jež tvoří hospodářskou jednotku, bylo převezeno do B. a tam odevzdáno žalovanému, pak nabyt žalovaný s ostatními přejímateli vlastnictví k němu (§§ 424 a 426 obč. zák.). Že by dluh Karla E., o nějž v souzeném případě jde, nesouvisel s převzatou zásobou zboží, není namítáno, jsou proto splněny předpoklady § 1409 obč. zák. a ručí proto i žalovaný svým celým jměním do výše ceny převzatého zboží i za ostatní vyrovnací splátky, i když se za ně ve vyrovnacím řízení Karla E. nezaručil. Ručení podle § 1409 obč. zák. jest solidární s ostatními přejímateli zboží, jak bylo vyloženo v rozhodnutí čís. 10337 sb. n. s., a jest proto žalovaný povinen celé vyrovnací splátky zaplatiti (§ 891 obč. zák.).

Čís. 14732.

Vyrovnací dlužník může se zavázati, že bude platiti na vyrovnání pohledávek svých věřitelů už před pravoplatností soudního potvrzení vyrovnání. Nesplní-li takovéto splátky včas, nastávají účinky § 67 vyr. řádu.

(Rozhodnutí ze dne 26. listopadu 1935, Rv IV 638/34; důvody viz Úr. sb. čís. 2328.)

Čís. 14733.

Pojištění smluvní. K § 936 obč. zák.

Pokud jde o pactum de contrahendo, zavázal-li se pojistník pojišťovně, že svou pojištěnou a shořelou realitu svěří, jakmile bude znovu vystavěna, opět v její výhradní pojišťovací ochranu.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1935, Rv I 2612/33.)

Žalující pojišťovna přednesla, že dne 23. června 1930 shořela realita dlužníků, u žalobkyně pojištěná a že podle pojišťovacích podmínek tím zaniklo pojištění. Podle prohlášení ze dne 1. července 1930 zavázali se žalovaní, že svoji realitu dosud u žalobkyně pojištěnou svěří, jakmile